

MODERATA UNGDOMSFÖRBUNDETS IDÉPROGRAM

Antaget av förbundsstämman den 27-30 oktober 2016 i Malmö

Innehållsförteckning

Frihet	5
Vårt idéarv	5
En syntes av liberalism och konservatism	5
Ekonomisk frihet	6
Företagande och entreprenörskap	7
Försvar och säkerhet	7
Utrikespolitik	8
Öppenhet	9
Migration	9
Handel	10
Samhällets grundstenar	11
Värdet av självförsörjning	11
Bostäder och infrastruktur	11
Utbildning	12
Välfärden	13
Miljö och klimat	14
Marknaden i en föränderlig värld	14
Moderna frihetsfrågor	15
Jämlikhet och respekt för människovärden	15
Det fria samhället och dess fienden	16

Frihet

Vårt idéär

Utgångspunkten för Moderata Ungdomsförbundet är att alla människor har tre naturliga rättigheter: rätten till liv, frihet och egendom. Dessa rättigheter får inte kränkas. Vår ideologi är en syntes av liberala och konservativa idéer, vilket yttrar sig i våra fyra ställningstaganden som utgör grunden för våra idéer: för individens frihet – mot politiskt förtryck och tvång; för varje människas ansvar för sin framtid – mot förmynderi och politisk klåfingrighet; för mångfald och respekt för olikheter – mot intolerans och likriktning; för en fri marknad och en värld utan gränser – mot murar och regleringar.

Moderata Ungdomsförbundet bildades 1934 som ett kraftfullt avståndstagande mot nazism och kollektivism och har sedan dess fyllt en viktig roll i Moderaternas idéutveckling, och därigenom i Sveriges utveckling. Moderat idéutveckling har inte varit linjär, i den meningen att moderat ideologi har varit föränderlig. Moderaterna var länge ett konservativt parti fokuserat på att fungera som motvikt till radikala krafter i svensk politik och det formade partiets politik.

Moderaterna blev ett brett samlingsparti till höger om mitten genom att vara kritiska mot socialismens frammarsch i Sverige, men framför allt genom en kritik av den växande staten. Genom att under 1970-talet införliva liberalismen och människotron i det konservativa samhällsbygget blev Moderaterna det naturliga alternativet till en alltmer omfattande stat. MUF har på många sätt gått samma väg som Moderaterna.

Ett starkt samhälle byggs av enskilda i samverkan. Att stå på egna ben och att stå ensam kan inte vara samma sak. Det är därigenom som både konservatismen och liberalismen har fått en plats i både partiets och ungdomsförbundets ideologi.

Vårt liberala idéär bygger på den klassiska liberalismens idéer. Utgångspunkten är att människor genom negativa rättigheter har möjlighet att växa efter egen förmåga och av egen kraft. Idéärvet utvecklades sedan genom att tydligt omfamna marknadsekonomi, globalisering och kapitalism.

Moderat konservatism grundar sig inte i att vara reaktionär, utan på att se hur gemenskap, arbete och tillit har bidragit till att bygga Sverige. Om inte viktiga samhällsinstitutioner bevaras, riskeras samhället att slitas isär. De utgör kittet som håller samhället ihop.

Från liberalismen hämtas förståelsen att människor är fria att bestämma själva och forma sina egna liv läggs grunden för mänsklig utveckling och framsteg. Från konservatism hämtas insikten om människans skörhet och behov av både skydd och stöd i olika delar av livet.

En syntes av liberalism och konservatism

Alla människor föds olika, med olika förmågor och förutsättningar. Det är en illusion att alla människor kan passa i samma mall. Varje människa är unik. Det är genom respekten för människovärdet som rättigheterna hämtas. I ett samhälle där alla människor har lika rättigheter får de möjlighet att leva sina liv som de själva vill. Det är att leva i frihet.

Statens främsta roll är att skydda människors rättigheter. Varje människa har rätt att göra som hon vill, så länge hon inte skadar andra. Men friheten förutsätter inte enbart att individen tar ett ansvar, utan även att mänsklig värdighet bevaras.

Marknader med fri konkurrens garanterar bättre resultat än reglerade sådana, men besvarar inte frågan om vilket samhälle Sverige bör vara. Skyddsnet ska förhindra mänskliga katastrofer och garantera alla en grund att stå på. Dessa kan tillhandahållas både genom civilsamhället och det offentliga. Sådant grundskydd behövs så att alla människor självständigt ska kunna växa efter egen förmåga.

Syftet med politik är inte att försöka kontrollera människor. Olika typer av paternalism återkommer ständigt i all politisk debatt. I många fall är det allmänt hållet att politiken inte har några gränser, utan att alla samhällsnyttiga mål kan uppnås genom fler pekpinor och riktlinjer. Politiken spelar en roll i att skydda människor vid naturkatastrofer, olyckor och pandemier. Men med varje människas frihet kommer ett ansvar för sitt eget liv. Därmed är människors sätt att leva inte ett politiskt problem. Människors rätt att välja partner, intressen och konsumtionsvanor är inte politikens uppgift att inskränka.

Genom ett demokratiskt statskick får människor möjlighet att påverka och styra de beslut som berör dem. Makt som utövas på annat sätt kan aldrig vara legitim. En demokrati kan dock inte bygga på enbart majoritetsstyre. Ingen majoritet borde kunna få beröva människor grundläggande rättigheter. Därför måste det finnas ett starkt skydd för grundläggande rättigheter genom en grundlag. På så sätt skyddas minoriteter, så att majoritetsstyre inte blir ett majoritetens tyranni. Ett demokratiskt statskick måste vila på en konstitutionell grund, där alla människor är lika inför lagen. Ingen upphöjd ledare kan godtyckligt besluta om människans rättigheter.

Ekonomisk frihet

Ekonomisk frihet utgör en grundpelare i den liberalkonservativa ideologin, och är därför också ett viktigt fundament för moderata idéer. Sådant frihet förutsätter en stark och juridiskt skyddad äganderätt. Utan ett starkt skydd för äganderätt finns inga drivkrafter att arbeta, spara och starta företag.

Ekonomisk frihet som vision är ett ställningstagande som står på två ben. Fria människor som på fria marknader får utbyta varor och tjänster är till att börja med det effektivaste sättet att öka välståndet. Historien visar att ingen enskild människa kan ha tillräcklig kunskap om detaljer i varje enskild produktionsprocess för att centralt planera åt andra. I ett politiskt system som baseras på äganderätt, näringsfrihet, frihandel och marknadsekonomi behöver man bara kunna sitt eget jobb och planera den tjänst eller vara som man själv producerar.

Ekonomisk frihet handlar inte primärt om maximal ekonomisk effektivitet. Moderata Ungdomsförbundets ställningstagande för frihet är också en direkt konsekvens av synen på rättigheter. Den bygger på synen att varje individ äger sig själv, och därmed också har rätt till frukterna av sitt arbete. Denna grundsyn innebär att varje människa måste få tjäna egna pengar genom att skapa ett värde, och att därefter få spendera dessa pengar så som man själv önskar – inte främst eftersom det ökar välstånd, utan också därför att det är ens rätt som människa.

Skatter behövs för att finansiera det gemensamma, men skatter minskar enskildas möjlighet att forma sina egna liv. Skattepolitik bör tillse att det ska finnas drivkrafter för den enskilde att uppfylla sin potential.

Företagande och entreprenörskap

Den moderata hållningen måste alltid vara att värdesätta och värna de inspiratörer och innovatörer som dagligen driver företag, utvecklar idéer och förverkligar drömmar. Det är i företag som välstånd skapas och nya jobb växer fram. Entreprenörer är några av de viktigaste samhällsbärarna som bidrar till det välstånd som driver Sverige framåt.

Vidare handlar politik för företagande och entreprenörskap om att låta fria människor i samverkan med varandra skapa värde. Politikens roll är att skapa förutsättningarna för att det ska kunna ske, genom att inte beskatta eller reglera bort den utvecklingen.

Sverige är ett rikt land tack vare kapitalism och entreprenörskap. På samma sätt har stora delar av världen lyfts ur fattigdom. De senaste 200 åren är unika i mänsklighetens historia genom en aldrig tidigare skådad välståndsökning – näringsfrihet och en fungerande rättsstat är grunden för den utvecklingen.

Försvar och säkerhet

Sverige är ett land som haft fred i över 200 år. Bara genom oberoende och självständighet kan enskilda rättigheter såväl som den svenska demokratin skyddas. Därför är försvaret en viktig frihetsfråga. Även om Sverige inte har varit utsatt för militärt angrepp sedan en lång tid tillbaka, har försvaret alltid spelat en viktig roll i att värna svensk självständighet. I dag ser både det svenska försvaret och omvärlden annorlunda ut än tidigare. Sverige har länge varit ett världsledande land inom försvarsteknik, och det är en förutsättning för att Sverige som ett litet land ska kunna ha ett starkt försvar.

Sveriges säkerhet bygger i hög grad på internationella samarbeten. Sverige ska alltid kunna ta ansvar för säkerheten i Europa genom att stödja andra EU-länder eller nordiska länder om de utsätts för någon form av angrepp. Den solidaritetsförklaring som Sverige har anslutits till genom Lissabonfördraget måste respekteras.

Utan ett försvar kan Sverige inte värna om sina medborgares intresse av ett liv i frihet. Försvaret är nödvändigt för att Sverige ska kunna värna sitt oberoende. Försvarets resursbehov måste alltid tillgodoses så att Sverige kan försvaras. Breda internationella försvarssamarbeten med demokratiska länder är också nödvändiga för att Sverige inte ska behöva stå ensamt mot främmande makter.

Gränserna mellan fred, kris och krig är i upplösning. Den nya generationens krig startar med desinformation och propaganda. Informationskrig fört av såväl främmande makter som enskilda organisationer utgör nya hot mot svensk säkerhet. Ett modernt försvar måste kunna möta alla potentiella angrepp.

Viss typ av utländsk och inhemsk desinformation är en form av hot mot svensk självständighet som vuxit under informationsåldern. Det handlar inte bara om att sprida propaganda och desinformation, utan i hög grad om att underminera trovärdigheten hos medier, andra länder och politiker. Sveriges förmåga att möta såväl traditionella som nya angrepp kräver både militära allianser och en försvarsmakt som inbegriper ett psykologiskt försvar.

Utrikespolitik

Kampen för mänskliga rättigheter är universell i bemärkelsen att alla människor har rätt till ett liv i frihet. Det är genom idégemenskapen hos Sverige och andra demokratier som svenska internationella samarbeten ska slutas. Kortsiktiga ekonomiska och prestigerelaterade särintressen ska inte vara ledande för svensk utrikespolitik. Demokratiska stater har ett ansvar att försvara demokratin och att alltid argumentera för demokratin som idé. Det är också genom främjande av demokratiska idéer som mänskliga rättigheter etableras och bryter ny mark. Sverige ska alltid vara en tydlig internationell röst för mänskliga rättigheter och alla människors rätt till att vara fria.

Medlemskap i EU, anslutning till Europakonventionen och medlemskap i FN innebär att Sverige har åtagit sig att efterleva vissa rättsliga normer. Mellanstatliga samarbeten har på många sätt stärkt mänskliga rättigheter i Sverige, och förblir ett effektivt verktyg för att stärka rättigheter i andra delar av världen.

Samtidigt bör dessa åtaganden aldrig bli en överideologi som leder till att rättighetsbegreppet omtolkas och urholkas. Grundläggande mänskliga rättigheter är inte något relativt som ständigt kan omdefinieras. Rättsliga normer måste alltid underställas mänskliga rättigheter, och Sveriges självständighet måste alltid värnas.

Sverige måste vara redo att ställa upp när det internationella samfundet ber om hjälp och tillsammans med demokratiska allierade bistå med humanitär, militär och institutionell hjälp till varje människas försvar av deras rättigheter.

För ett litet land som Sverige är det bara genom större internationella samarbeten som demokratiska värderingar ges verklig tyngd och kan få genomslag. Rösten för demokratin och arbetet för frihandel är de viktigaste verktygen för att stärka mänskliga rättigheter. Ställningstaganden för öppenhet, ekonomisk frihet och fri rörlighet är viktiga för Moderata Ungdomsförbundet. Genom Europeiska Unionen omsätts de till verklig politik. Därför är EU Sveriges viktigaste internationella samarbete.

Genom EU kan de stora utmaningarna världen står inför mötas. Det gäller till exempel klimat- och miljöproblem. Det är också genom EU-samarbetet som handeln mellan Sverige och resten av världen kan öka. Ett aktivt politiskt arbete i EU är ett effektivt sätt att värna om ett enat Europa som står upp för frihet, fred och öppenhet. Det är också det effektivaste sättet att möta globala utmaningar som Europa och resten av världen ställs inför.

Öppenhet

Migration

Historien har visat att genom marknadsekonomi och frihandel skapas välstånd. Ingen stat kan skapa verkligt välstånd genom skatter och regleringar, utan välstånd skapas av människor i frihet. Det är den främsta motiveringen till att Sverige ska förbli öppet mot omvärlden. Öppenheten är viktigare än någonsin i och med globaliseringen. Öppenheten medför också möjligheter för människor från andra delar av världen att komma till Sverige. På samma sätt får svenskar ökade möjligheter att röra sig över världen. Därför är det naturligt för Moderata Ungdomsförbundet att sträva efter fri rörlighet.

Människor har i alla tider migrerat för att upptäcka nya länder och för att hitta nya boplatser. Det är inget nytt fenomen att människor rör sig över världen. Anledningen till att människor migrerar varierar. Det kan bero på att flytta till studier eller arbetstillfällen, eller att fly från krig, förtryck, förföljelser och ekonomisk misär.

Var man ska leva sitt liv är ett av de viktigaste valen en människa gör under sin livstid. Det är få saker som har en sådan betydelse för ens framtid som var man är född och om man har möjligheten att flytta. Friheten att göra det valet och att flytta för att uppnå en högre levnadsstandard är ett val som få har. Det är relativt oproblematiskt att flytta från en stad i Sverige till en annan, men desto svårare att fly från krig och oroligheter i andra länder.

Friare rörlighet gör det också lättare för människor att återvända till sina hemländer. Det bör vara möjligt att arbeta eller studera i rika länder för att sedan återvända till ursprungslandet eller skicka pengar till familj och vänner. Det höjer levnadsstandarden för individen som migrerar och det ger även stora effekter för människor i hemlandet. Remitteringar spelar en stor roll i det totala flödet av finansiella resurser till fattiga länder. Fördelen med att flödet går från en privatperson i ett land till en annan privatperson i ett annat land i stället för bistånd, är att pengarna inte går via någon stat eller makthavare i mottagarlandet.

Globaliseringen och ökad rörlighet kräver att arbetsmarknad och välfärd ställer om. För att undvika växande utanförskap för alla dem som kommer till Sverige behövs en avreglerad arbetsmarknad. En öppen arbetsmarknad skapar nya vägar in för de som står utanför. Den otrygghet som skapas när allt fler slussas in i ett utanförskap måste alltid motarbetas.

Det är inte försvarbart att beskatta nuvarande generationer och belåna kommande generationer för att täcka de kostnader en generös välfärdsstat med vad en omfattande invandring innebär. För att alla nya svenskar ska kunna skapa sig en framtid här krävs ett systemskifte.

Handel

Sedan förhistorisk tid har människor handlat och bytt varor med varandra. Handeln är en av de viktigaste vägarna till välstånd. Frihandel möjliggör ökad produktion av varor och tjänster i hela världen. Det i sig skapar konkurrens mellan företag i olika länder, vilket på sikt leder till ökad specialisering och effektivare produktion. Företagen måste se till att produkten eller tjänsten blir bättre och samtidigt billigare för att ingen konkurrent ska ta över marknaden. Samtidigt innebär frihandel att länder och företag kan lära sig av varandra hur produktionen kan förbättras och hur samhället kan utvecklas.

Frihandel handlar inte bara om det ekonomiska värdet utan det är även ett starkt moraliskt värde. Individerna har rätt att själv välja vad man ska köpa eller sälja. Ett frivilligt utbyte sker inte utan att båda parter anser sig tjäna på det.

Frihandel är en del av globaliseringen som allt fler fått ta del av. Företeelser så som ny teknik, internet, telefoni och moderna läkemedel blir allt vanligare över hela världen. Länder skyddar sig dock mot konkurrens med hjälp av olika handelshinder. Tullar och subventioner gör det omöjligt att konkurrera på lika villkor.

Det finns inget exempel på ett land som framgångsrikt har lyckats bekämpa fattigdom utan en öppen marknad och möjlighet att handla med andra länder. En gång i tiden blev västvärlden rik genom frihandel. Därför är det av största vikt att handeln mellan länder ökar och att handelshinder mot fattiga länder undanröjs.

Utvecklingen mot ökad handel, öppna gränser och en ökad mångfald är i grunden positiv. Däremot ställer detta nya krav på politiken. Konflikter mellan det gamla och det nya måste lösas. Att värna det fria samhället är att försvara öppenheten. På så sätt är öppenhet en av Moderata Ungdomsförbundets grundläggande värderingar.

Samhällets grundstenar

Värdet av självförsörjning

Att göra rätt för sig genom att försörja sig själv är en central del i samhällskontraktet. I ett modernt samhälle är arbete därför värdefullt som en väsentlig del av det sammanhållande kittet. Genom arbete är alla med och bidrar till det gemensamma, och får därigenom möjlighet att ingå i en samhällsgemenskap. Alla som kan försörja sig utan offentligt stöd ska också göra det.

Det är en självklarhet att alla människor som kan arbeta och försörja sig själva också ska få möjlighet att göra det. Även detta är en förlängning av vår syn på rättigheter så väl som en vilja att alla människor ska kunna förverkliga sig själva och sina drömmar. Alla människor behövs för att bygga ett starkt samhälle.

Även om människan har en inneboende skapandekraft, finns ett behov av stöd för att alla ska kunna leva ett värdigt liv. Det stödet behövs i livets alla skeden. Genom ett grundläggande stöd vid sjukdom och olyckor ges alla människor möjlighet till arbete. Statliga stöd ska inte ersätta arbete.

Utanförskap uppstår när vissa ställs utanför samhället utan livschanser eller möjligheter till att uppfylla sin fulla potential. När bidrag ersätter arbete skapas ett utanförskap som även förstärker sinnebilden av ett delat samhälle. Då vissa arbetar för att försörja andra ställs grupper mot varandra. Det undergräver dessutom förtroendet för samhället och välfärden när alla har lika rätt utan att avkrävas samma skyldighet.

Ett samhällskontrakt som bygger på att göra rätt för sig genom att försörja sig själv förutsätter också att detta gäller i hela Sverige. Höga bidrag och en stelbent arbetsmarknad bidrar till att ställa stora delar av befolkningen i vissa områden i Sverige utanför principen om att försörja sig själv. Detta skapar segregation och normförskjutningar gentemot övriga samhället. Ett samhälle som värderar arbete högt måste också säkerställa att arbetsmarknaden och ersättningssystemen syftar till att möta varje människa med förväntan om att göra rätt för sig.

Att bryta bidragsberoende är nyckeln till ett samhälle som håller ihop i stället för att glida isär. Förtroendet för det gemensamma bygger på att alla har ett delat ansvar i det. Det är därigenom som värdet av arbete kan utgöra en stabil samhällsgrund.

Bostäder och infrastruktur

Om Sverige ska hålla ihop måste Sverige också kunna växa. Det är viktigt att byggandet av nya bostäder och infrastruktur går i takt med tillväxten. Bostadsbrist och undermåliga kommunikationer gör det omöjligt att leva på samma villkor i hela Sverige. För företag och enskilda är tillgången till en fungerande infrastruktur och till bostäder central.

Svensk bostadspolitik har länge präglats av regleringar. Sedan andra världskriget har Sverige haft en reglerad hyresmarknad som har kombinerats med regleringar kring hur bostäder får byggas. Hyresregleringar och omfattande politisk styrning har drastiskt hämmat bostadsbyggandet, vilket har ökat svarthandeln med bostäder och kraftigt minskat möjligheten att få en bostad. Samtidigt som bostadsbristen förvärras, ökar också boendekostnader i sådan takt att hyresregleringens socialpolitiska effekter sätts ur spel.

Svensk bostadspolitik är inte ett marknadsmisslyckande utan ett politiskt misslyckande. På en fungerande marknad råder inte brist på bostäder och de som drabbas hårdast av detta är de som står utan bostad.

Ett omfattande politiskt inflytande över plan- och byggprocesser driver upp byggkostnader och öppnar upp för särintressen att försämra förutsättningarna för byggande. Det politiska inflytandet över byggande bör inte sträcka sig längre än till generella former av stadsplanering. Det är genom mindre politiskt inflytande såväl lokalt som nationellt som städer tillåts växa fram organiskt.

För att finansiera nya investeringar i infrastruktur bör det offentliga sälja infrastruktur som inte kräver offentlig drift. En fungerande infrastruktur kräver inte nödvändigtvis offentliga åtgärder. Privata aktörer behöver förutsättningar för att marknadsmässigt driva och bygga infrastruktur genom avgifter och taxor för konsumenterna.

Utbildning

För att människan ska kunna vara självständig måste hon få grundläggande kunskaper tidigt i livet. Endast då kan hon få möjlighet att växa efter egen förmåga. Därför är det viktigt att alla får en utbildning. Det bidrar till hela samhället att alla får den möjligheten.

Kritiskt tänkande är nödvändigt för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare. Genom goda kunskaper i språk, logiskt tänkande och om människans roll i samhället kan alla få grunderna för att bättre förstå världen och forma sitt eget liv. Kunskap är grunden för att kunna tänka kritiskt och förmågan att tillgodogöra sig den är därför viktigast att utveckla.

Frihet att välja utbildning är centralt i ett modernt skolsystem. När en elev får välja sin skola blir makten flyttad från det offentliga till den enskilde. En mångfald av aktörer under rätt konkurrensförutsättningar höjer kvalitén. Ett sätt att värna detta inom utbildningen är genom valfrihet. Därför måste det finnas möjligheter för enskilda att driva skolor.

Den högre utbildningen är nödvändig för att Sverige ska vara en internationellt konkurrenskraftig ekonomi. Forskning och bildning är viktigt för ett lands utveckling. Genom starka, oberoende läroinstitutioner fördjupas kunskapsbasen i hela samhället.

Goda ekonomiska förutsättningar att studera kan inte värderas högre än utbildningskvalitet. En akademisk examen ska inte enbart vara ett kvitto på fördjupade kunskaper inom ett visst område, utan på en förmåga att sovra, reflektera och analysera information självständigt. Varje utbildnings värde ligger i den kunskap den förmedlar.

Runtom i Sverige finns mängder av aktörer som besitter en stor kunskap, inom både näringsliv och i övriga civilsamhället. Den kunskapen måste alltid tas tillvara inom den högre utbildningen. Villkoren för privata aktörer att bedriva högre utbildning behöver samma som för offentliga

aktörer. Den högre utbildningen syftar till att förstärka människors kompetens och förmåga att delta i samhället. För offentligt sanktionerad högre utbildning fyller kopplingen till arbetsmarknaden en särskilt viktig funktion.

All utbildning måste genomsyras av ett modernt bildningsideal. Objektivt konstaterbara fakta utifrån empiri kan inte kompromissas bort eller ersättas med spekulativa teorier. Mänsklig utveckling – såsom välstånd och demokrati – vilar på ett starkt bildningsideal.

Välfärden

Grunden för det gemensamma omfattar polisverksamhet, rättsväsende och försvar, men även skola, sjukvård och annan omsorg är sådant som kan finansieras gemensamt. Välfärdsstatens storlek beror på samtiden.

Välfärden i Sverige måste anpassas efter ett samhälle präglad av ökad rörlighet. En ökad efterfrågan på välfärd kan inte hanteras enbart genom skattefinansiering, varför den måste förändras. Om människor ska kunna försäkras genom välfärden behövs både skattefinansiering och privat finansiering.

Det offentliga ska kunna tillhandahålla ett grundläggande skyddsnet för alla medborgare. Det är eftersträvansvärt med ökad privat finansiering av välfärdstjänster. För människor som invandrar till Sverige ska det gå att kvalificera sig genom arbete för att ta del av välfärden.

När individen blir mer aktiv som konsument öppnar det även upp för ett ökat individuellt inflytande över välfärden. Privata försäkringslösningar och konsumtion av välfärdstjänster kan säkra välfärdens finansiering i framtiden. En politik som uppmuntrar till eget ansvar och ett eget sparande skapar en mer medveten befolkning som blir mer insatt i sitt välfärdsval.

Välfärden ska utgå från och prövas utifrån behov. Välfärden ska inte handla om ett utbud av tjänster som står till någons förfogande, utan vissa gemensamma garantier kring lika möjligheter och livschanser. Välfärden ska syfta till egen försörjning.

Den svenska välfärden måste ta till vara på entreprenörskap. I ett fritt samhälle är det viktigt att individer med idéer uppmuntras och inte motarbetas. För att man ska kunna välja måste det finnas alternativ att välja mellan. Välfärden kräver krafter som är drivna och innovativa för att säkerställa kvaliteten, oavsett om dessa drivs privat eller av det offentliga. Välfärden behöver ett personligt engagemang och fler privata alternativ för att öka specialiseringen så att varje individs behov kan tillgodoses.

Den demografiska förändringen är en av Sveriges stora utmaningar. Dagens svenskar är mycket rörligare än tidigare. Många av samhällets system är uppbyggda kring att människor bor, jobbar och tillbringar sin fritid i samma kommun. Urbaniseringen bryter det mönstret och skapar en mer fördelaktig situation för de växande stadskommunerna, medan många landsbygdskommuner har svårigheter att tillhandahålla den förväntade servicen. Detta kräver en omfattande förändring där förväntan på välfärden inte är att den ska se likadan ut i hela Sverige. Inslagen av privat finansiering och eget ansvar kommer att behöva öka.

Miljö och klimat

Klimathotet är en global utmaning, och ansvaret är således internationellt. Men Sverige måste driva en politik som visar att miljöinsatser lönar sig. En långsiktigt hållbar klimatpolitik är en nödvändig förutsättning för ett fungerande samhälle. Ett led i detta är att klimatpåverkande energikällor bör fasas ut över tid.

Ekonomisk tillväxt och teknologisk utveckling är de historiskt viktigaste faktorerna för minskade utsläpp. Sedan industrialiseringen har utsläppen ökat, men i takt med att fler länder har blivit rikare har teknologiska framsteg i kombination med mer sofistikerade energikällor kunnat bidra till minskad miljöpåverkan.

Privat äganderätt förblir det säkraste sättet att garantera sparsamhet med naturresurser. Det är det allmännas tragedi att det som inte ägs privat av några i stället förlösas av alla. När miljön skadas, försämras den planet alla människor lever på. De som skadar miljön bör därför även vara de som betalar för det.

Marknaden i en föränderlig värld

Stora industriella omdaningar har revolutionerat villkoren för människor. Under de senaste decennierna har digitaliseringen höjt levnadsstandarden och skapat nya möjligheter för människor världen över.

Marknadens utveckling är svår att överblicka, vilket ställer stora krav på ett samhälle. Den globaliserade ekonomin ger företag och människor möjlighet att lämna ett land om det där finns en hämmande lagstiftning och näringspolitik. Ett gott företagsklimat är en av de viktigaste grunderna för att rusta Sverige för en föränderlig värld.

De nya ekonomiska verksamheter som följer med marknadens och samhällets utveckling måste få förutsättningar att verka på marknadsmässiga villkor. Politiska regleringar och omodern lagstiftning utgör ofta hinder. Om samhället inte klarar av att möta digitaliseringens krav och erbjuda marknadsmässiga villkor för nya aktörer kommer globaliseringen fort göra att de flyttar till andra länder. Därför blir det avgörande att säkerställa att lagstiftningen är marknadsneutral och att konkurrensvillkoren är desamma för ny såväl som gammal teknik.

Moderna frihetsfrågor

Jämlikhet och respekt för människovärdet

Moderata Ungdomsförbundet anser att alla människor ska vara jämlika. Grundläggande värderingar hämtas från respekten för människovärdet. I ett naturtillstånd har alla människor rätt till sig själva och sin egendom. Moderata Ungdomsförbundets frihetssyn grundas i naturrätten. Ett öppet samhälle måste alltid garantera alla människor sådana negativa rättigheter.

Människovärdet implicerar även att mänsklig värdighet är en central värdering; samhället måste kunna ställa upp för de svagaste. Samtidigt är frihet och värdighet inte alltid tillräckligt för att beskriva de värden som är viktiga för att alla ska garanteras en möjlighet att forma sina egna liv.

Det offentliga har ett särskilt ansvar för att värna respekten för människovärdet och garantera mänsklig värdighet. I detta kan inte staten vara värdeneutral. Diskriminering på grund av förutsättningar som den enskilde inte kan påverka ska alltid motverkas. I beteenden utifrån ens personliga förutsättningar ska också en grundläggande respekt förväntas. Förutsättningar som den enskilde inte kan påverka ska inte likställas med livsval som kommer av idéer och värderingar.

När livsstil och förutsättningar formas av idéer och värderingar har det offentliga inte samma ansvar att respektera olikheter. I ett fritt samhälle måste däremot olika levnadssätt alltid tolereras.

Därför blir det viktigt att skilja på tolerans och acceptans av idéer och värderingar. Att tolerera olikheter är inte detsamma som att sanktionera dem. En total tolerans inför idéer och värderingar som är intoleranta leder till ett slutet samhälle. Det är toleransens paradox. Ett öppet samhälle måste kunna vara tolerant utan att för den sakens skull stå passiv inför intolerans som begränsar människors frihet och självständighet.

Relationer mellan individer, såsom normer och strukturer, kan ha en begränsande effekt för den enskilde. Fördomar och destruktiva normer kringskar den individuella friheten. Varje individ ska kunna växa efter egen förmåga; jämlikhet behövs för att det ska kunna gälla för alla. Ojämlikhet uppstår inte i ett vakuum. Såväl i dag som genom historien har vissa människor varit mer utsatta. Ofta har det bottnat i diskriminering och utsatthet utifrån kön, etnicitet och sexuell läggning.

Exempelvis har kvinnor hämmats och behandlats sämre än män. HBTQ-personer har straffats, förföljts och nekats sin frihet. Människor har utifrån etnicitet givits olika rättigheter och bemötts olika av det offentliga.

Det är ordningar som har upprätthållits av statens tvångsmakt. En stat som sanktionerat ojämlikhet har delvis lagt grunden för de strukturer som håller människor tillbaka i dag. Politiken har en viktig uppgift för att klargöra och försvara respekten för människovärdet. Samtidigt är politiken begränsad. Det är varken möjligt eller önskvärt att lagstifta bort människors alla beteenden. Vår normkritik eftersträvar inte ett normlöshetsideal, utan grundar sig i insikten om att bra normer tål kritik.

Det fria samhället och dess fiender

Globaliseringen är positiv men med dagens system skapas ekonomisk osäkerhet. Utan omställningar skapas arbetslöshet och utanförskap, och med det följer en stor social oro. I takt med detta växer nya idéströmningar såväl i Sverige som i övriga västvärlden.

Nationalismen och globaliseringskritiken återkommer i ständigt i debatten. Allt fler länder sluter sig mot omvärlden, både mot migration och handel. Samtidigt återvinns den kommunistiska kritiken av upplysningens idéer, i form av den så kallade postmodernismen. Idéer som tidigare har varit självklara och grundläggande för ett fritt samhälle, har alltmer börjat ifrågasättas. Det är civilisationens börda att människor ser till enkla lösningar när de ställs inför utvecklingen och dess utmaningar.

Tillväxt, välbefinnande och rättigheter ifrågasätts som meningslösa idékonstruktioner, eller som värdelösa liberala utsvävningar. Statliga ingrepp används som universallösningar på bekostnad av människors frihet. Nya murar byggs och samhällen sluter sig.

Det fria samhället skapas inte genom en naturlig process; det är ett resultat av mänsklig utveckling och kamp för en bättre värld. Friheten som redan har vunnits får inte tas för given. Utvecklingen är inte ödesbestämd och har därför ingen slutpunkt. Det öppna samhällets grundvalar måste alltid försvaras så att det som redan har vunnits inte går förlorat.

